

Dokument s plenarne sjednice

B8-1230/2016

16.11.2016

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjave Komisije

u skladu s člankom 123. stavkom 2. Poslovnika

o znakovnom jeziku i stručnim tumačima za znakovni jezik
(2016/2952(RSP))

Ádám Kósa, David Casa, Algirdas Saudargas, Marek Plura, Csaba Sógor, Romana Tomc, Deirdre Clune, Jeroen Lenaers, Sofia Ribeiro, Verónica Lope Fontagné, Jérôme Lavrilleux, Anne Sander, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Rosa Estaràs Ferragut, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein
u ime Kluba zastupnika PPE-a

Vilija Blinkevičiūtė, Jutta Steinruck, Olga Sehnalová, Brando Benifei, Elena Gentile, Maria Grapini, Karoline Graswander-Hainz, Sergio Gutiérrez Prieto, Javi López, Georgi Pirinski, Costas Mavrides
u ime Kluba zastupnika S&D-a

Helga Stevens, Jana Žitňanská, Mark Demesmaeker, Roberts Zīle, Arne Gericke, Ruža Tomašić, Geoffrey Van Orden, Angel Dzhambazki, Anthea McIntyre, Vicky Ford, Daniel Dalton, Raffaele Fitto
u ime Kluba zastupnika ECR-a

Marian Harkin, Sophia in 't Veld, Urmas Paet, Paavo Väyrynen, Marielle de Sarnez

u ime Kluba zastupnika ALDE-a

Terry Reintke, Philippe Lamberts, Helga Trüpel, Indrek Tarand

u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a

Laura Agea, Isabella Adinolfi, Rolandas Paksas

u ime Kluba zastupnika EFDD-a

Rezolucija Europskog parlamenta o znakovnom jeziku i stručnim tumačima za znakovni jezik (2016/2952(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 2., 5., 9., 10., 19., 168. i članak 216. stavak 2. Ugovora u funkcioniranju Europske unije (UFEU) i članke 2. i 21. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. lipnja 1988. o znakovnom jeziku za gluhe¹ i Rezoluciju od 18. studenog 1998. o znakovnim jezicima²,
- uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom (CRPD) i činjenicu da je u EU-u stupila na snagu 21. siječnja 2011. u skladu s Odlukom Vijeća 2010/48/EZ od 26. studenoga 2009. o sklapanju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom od strane Europske zajednice³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. srpnja 2016. o provedbi Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom uz poseban osvrt na zaključne napomene Odbora UN-a za prava osoba s invaliditetom⁴,
- uzimajući u obzir opću napomenu br. 4 Odbora UN-a za prava osoba s invaliditetom o pravu na uključujuće obrazovanje⁵,
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima, Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima i Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja („Direktiva o jednakosti pri zapošljavanju”)⁶,
- uzimajući u obzir Direktivu 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija⁷,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Europskog parlamenta od 12. travnja 2016. o programu Erasmus+ i ostalim mjerama za poticanje mobilnosti u području strukovnog

¹ SL C 187, 18.7.1988, str. 236.

² SL C 379, 7.12.1998., str. 66.

³ SL L 23, 27.1.2010., str. 35.

⁴Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0318.

⁵ <http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/CRPD/GC/RighttoEducation/CRPD-C-GC-4.doc>

⁶ SL L 303, 2.12.2000., str. 16.

⁷ SL L 255, 30.9.2005., str. 22.

- obrazovanja i osposobljavanja – pristup koji se temelji na cjeloživotnom učenju¹,
- uzimajući u obzir strateški dokument Europskog foruma mladih o jednakosti i nediskriminaciji²,
 - uzimajući u obzir Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2015. o usklađivanju zakona, propisa i administrativnih odredaba država članica u pogledu zahtjeva za pristupačnost proizvoda i usluga (COM(2015)0615),
 - uzimajući u obzir Prijedlog **Direktive** Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2012. o dostupnosti internetskih stranica tijela javnog sektora COM(2012)0721),
 - uzimajući u obzir Direktivu 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima³,
 - uzimajući u obzir Smjernice o ishodima učenja i procjeni postignuća Europskog foruma tumača i prevoditelja znakovnog jezika (efsli) u vezi s jednakim mogućnostima osposobljavanja za prevoditelje znakovnog jezika i kvalitetnim uslugama za gluhe građane u cijeloj Uniji⁴,
 - uzimajući u obzir Smjernice Europskog foruma tumača i prevoditelja znakovnog jezika/Europske unije gluhih (EUD) namijenjene **tumačima znakovnog jezika** za sastanke na međunarodnoj i europskoj razini⁵,
 - uzimajući u obzir Smjernice Međunarodne udruge konferencijskih prevoditelja (AIIC) za usmene prevoditelje koji rade u mješovitim timovima⁶,
 - uzimajući u obzir izvješće Europskog foruma tumača i prevoditelja znakovnog jezika o pravu na usluge prevođenja na znakovni jezik u slučaju rada ili studiranja u inozemstvu⁷,
 - uzimajući u obzir članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da, kao punopravni građani, sve osobe s invaliditetom, a posebno žene i djeca, uključujući gluhe i nagluhe osobe, osobe koje se služe znakovnim jezikom i one koje se ne služe njime, imaju jednaka prava i pripada im pravo na neotuđivo dostojanstvo, jednako postupanje, neovisan život, autonomnost i potpuno sudjelovanje u društvu;
- B. budući da se u okviru UFEU-a od Unije zahtijeva da pri utvrđivanju i provedbi svojih politika i aktivnosti bude usmjerena na borbu protiv diskriminacije na temelju invaliditeta (članak 10.) te da joj se daje ovlast za donošenje zakonodavstva u cilju borbe protiv takve diskriminacije (članak 19.);

¹Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0107.

²http://www.youthforum.org/assets/2016/04/0099-16_Policy_Paper_Equality_Non-discrimination_FINAL2.pdf

³SL L 280, 20.10.2010., str. 1.

⁴<http://efsli.org/publications>

⁵<http://efsli.org/efsliblu/wp-content/uploads/2012/09/SL-Interpreter-Guidelines.pdf>

⁶<http://aiic.net/page/6701/guidelines-for-spoken-language-interpreters-working-in-mixed-teams/lang/1>

⁷<http://efsli.org/efsliblu/wp-content/uploads/2012/09/R1101-The-right-to-sign-language-interpreting-services-when-working-or-studying-abroad.pdf>

- C. budući da se člancima 21. i 26. Povelje Europske unije o temeljnim pravima izričito zabranjuje diskriminacija na osnovi invaliditeta te se predviđa jednako sudjelovanje osoba s invaliditetom u društvu;
- D. budući da je u EU-u otprilike jedan milijun **gluhih** osoba koje se služe znakovnim jezikom¹ i 51 milijun nagluhih građana², od kojih se mnogi služe znakovnim jezikom;
- E. budući da su nacionalni i regionalni znakovni jezici punopravni prirodni jezici s vlastitim gramatikom i sintaksom poput govornih jezika³;
- F. budući da se politikom višejezičnosti EU-a promiče učenje stranih jezika i budući da je jedan od njezinih ciljeva da svaki Europljanin, osim svog materinskog, govori dva jezika; budući da bi učenje i promicanje nacionalnih i regionalnih znakovnih jezika moglo doprinijeti tom cilju;
- G. budući da je pristupačnost preduvjet da osobe s invaliditetom vode neovisan život te da potpuno i ravnopravno sudjeluju u društvu⁴;
- H. budući da pristupačnost nije ograničena samo na fizičku pristupačnost okruženju, već se odnosi i na pristupačnost informacija i komunikacije, uključujući u obliku pružanja sadržaja na znakovnom jeziku⁵;
- I. budući da su obveze i zadaci **stručnih tumača za znakovni jezik** jednaki onima usmenih prevoditelja;
- J. budući da je situacija **tumača za znakovni jezik** heterogena među državama članica te varira od neformalne obiteljske podrške do **stručnih** fakultetski obrazovanih i potpuno kvalificiranih **tumača**;
- K. budući da u svim državama članicama nedostaje kvalificiranih i **stručnih tumača za znakovni jezik** i da je omjer osoba koje se služe znakovnim jezikom i **tumača za znakovni jezik** između 8:1 i 2 500:1, s time da prosječni omjer iznosi 160:1⁶;
- L. budući da je podnesena predstavka⁷ u kojoj se traži da Parlament dopusti podnošenje predstavlki na nacionalnim i regionalnim znakovnim jezicima EU-a;
- M. budući da se Briselskom deklaracijom o znakovnim jezicima u Europskoj uniji⁸ promiče nediskriminirajući pristup upotrebi **prirodnog znakovnog** jezika, kao što se zahtijeva u

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-511_en.htm

² Europska federacija nagluhih (EFHOH), http://www.efhoh.org/about_us

³ Brentari, D., ed. (2010.) Sign Languages (Znakovni jezici). Cambridge University Press.

Pfau, R., Steinbach M. & Bencie W., eds. (2012.) Sign Language: An International Handbook (Znakovni jezik: međunarodni priručnik). De Gruyter.

⁴ Opća napomena br. 2 Odbora UN-a za prava osoba s invaliditetom, CRPD/C/GC/2, dostupna na: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G14/033/13/PDF/G1403313.pdf?OpenElement>

⁵ Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom (CRPD), članak 9.

⁶ Wit, M. de (2016., pred objavom). Sign Language Interpreting in Europe (Prevođenje znakovnog jezika u Europi), izdanje 2016.

⁷ Predstavka br. 1056-16

⁸ Briselska deklaracija (2010.), Europska unija gluhih (EUD)

http://www.eud.eu/files/8514/5803/7674/brussels_declaration_FINAL.pdf

Konvenciji UN-a o pravima osoba s invaliditetom, koju je ratificirao EU i sve države članice osim jedne;

- N. budući da se razina i kvaliteta podnaslovljavanja na javnim i privatnim televizijama znatno razlikuje među državama članicama, te oscilira od manje od 10 % do gotovo 100 %, uz standarde kvalitete koji izrazito variraju¹; budući da u većini država članica nema podataka o razini prevođenja na znakovni jezik na televiziji;
- O. budući da korisnici znakovnog jezika mogu profitirati od razvoja novih jezičnih tehnologija;
- P. budući da prema Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom uskraćivanje razumne prilagodbe predstavlja diskriminaciju i da se prema Direktivi o jednakosti pri zapošljavanju razumna prilagodba mora osigurati kako bi se zajamčilo poštovanje načela jednakog postupanja;
- Q. budući da trenutačno gluhi, gluhoslijepi ili nagluhi građani nemaju pristup izravnoj komunikaciji sa zastupnicima u Europskom parlamentu i administratorima u institucijama EU-a i da nema izravne komunikacije institucija EU-a s gluhim ili nagluhim osobama;

Kvalificirani i stručni tumači za znakovni jezik

1. ističe potrebu za kvalificiranim i stručnim tumačima za znakovni jezik, koja se jedino može ostvariti uz sljedeći pristup:
 - (a) služeno priznavanje nacionalnog i regionalnog znakovnog ili znakovnih jezika u državama članicama i unutar institucija EU-a,
 - (b) formalna izobrazba (fakultet ili slična razina, koja odgovara trogodišnjem redovnom studiju i izobrazbi za usmene prevoditelje)²,
 - (c) registracija (službena akreditacija i sustav kontrole kvalitete poput kontinuiranog stručnog usavršavanja),
 - (d) službeno priznanje struke;
2. shvaća da ostvarenje kvalitetnih usluga prevođenja na znakovni jezik:
 - (a) ovisi o objektivnoj procjeni kvalitete koja obuhvaća sve dionike,
 - (b) da se temelji na stručnim kvalifikacijama i
 - (c) da uključuje stručne predstavnike zajednice gluhih osoba;
3. shvaća da je prevođenje znakovnog jezika profesionalna usluga za koju treba postojati odgovarajuća financijska naknada;

¹ EFHOH (2015.). State of subtitling access in EU (Stanje pristupa podnaslovljavanju u EU-u). Dostupno na: http://media.wix.com/ugd/c2e099_0921564404524507bed2ff3648781a3c.pdf

² Efsli (2013.). Ishodi učenja za osobe koje se završile trogodišnji program izobrazbe za usmeno prevođenje

Razlika između pristupačnosti i razumne prilagodbe¹

4. cijeni to što određene skupine imaju koristi od pristupačnosti i to što se ona temelji na skupu standarda koji se postupno uvode;
5. svjestan je da se nije moguće pozivati na nesrazmjernost ili neprimjereno opterećenje kao izgovor za neomogućavanje pristupačnosti;
6. prihvaća činjenicu da se razumna prilagodba odnosi na pojedinca i da dopunjuje obvezu omogućavanja pristupačnosti;
7. također prima na znanje da pojedinac može tražiti mjere razumne prilagodbe čak i ako je ispunjena obveza u pogledu pristupačnosti;
8. shvaća da prevođenje na znakovni jezik može predstavljati mjeru pristupačnosti ili mjeru razumne prilagodbe, ovisno o situaciji;

Pristupačnost

9. ističe da gluhi, gluhoslijepi i nagluhi građani moraju imati pristup istim informacijama i komunikaciji kao i ostale osobe u obliku prevođenja na znakovni jezik, podnaslovljavanja, pretvaranja govora u tekst i/ili alternativnih oblika komunikacije, uključujući usmene prevoditelje;
10. naglašava da javne i državne službe, uključujući njihov internetski sadržaj, moraju biti dostupni zahvaljujući posrednicima koji ih prenose uživo, kao što su tumači znakovnog jezika na licu mjesta, ali i alternativne usluge temeljene na internetu i usluge na daljinu ako su prikladne;
11. ponavlja svoju predanost da politički proces učini što pristupačnijim, među ostalim i preko stručnih tumača za znakovni jezik; konstatira da to uključuje izbore, savjetovanja s javnošću i po potrebi ostale događaje;
12. ističe sve važniju ulogu jezičnih tehnologija pri pružanju jednakog pristupa digitalnom prostoru svima;
13. prepoznaje važnost minimalnih standarda za osiguravanje pristupačnosti, posebno s obzirom na nove tehnologije i one u nastanku, kao što su pružanje usluga prevođenja na znakovni jezik preko interneta i usluge podnaslovljavanja;
14. konstatira da se države članice trebaju pobrinuti za potrebe gluhih, gluhoslijepih i nagluhih pacijenata s obzirom na to da je pružanje zdravstvene zaštite u nadležnosti država članica, na primjer preko stručnih tumača za znakovni jezik i podizanjem razine svijesti osoblja, uz stavljanje posebnog naglaska na žene i djecu;
15. prepoznaje da se jednak pristup gluhih, gluhoslijepih i nagluhih građana pravosuđu može osigurati jedino primjereno kvalificiranim i stručnim tumačima za znakovni jezik;
16. svjestan je važnosti točnih i preciznih usluga usmenog i pismenog prijevoda, posebno

¹ CRPD/C/GC/4, stavak 28.

na sudu i u drugim pravnim kontekstima; stoga ponavlja važnost specijaliziranih i visoko kvalificiranih tumača za znakovni jezik, posebnom u takvom okruženju;

17. ističe potrebu da se poveća podrška i posebne usluge, kao što su prevođenje na znakovni jezik i pristupačne tekstualne informacije o katastrofama u stvarnom vremenu za osobe s invaliditetom u situacijama oružanog sukoba, humanitarnih kriza i prirodnih katastrofa¹;

Zapošljavanje, obrazovanje i osposobljavanje

18. primjećuje da se u cilju jednakog pristupa zapošljavanju, obrazovanju i osposobljavanju moraju poduzeti mjere razumne prilagodbe, koje uključuju angažiranje stručnih tumača za znakovni jezik;
19. naglašava da se moraju ponuditi uravnotežene i cjelovite informacije o znakovnom jeziku i gluhoći tako da roditelji mogu donijeti utemeljene odluke koje su u interesu njihove djece;
20. ističe da su programi rane intervencije ključni za razvoj životnih vještina, uključujući i jezične vještine, kod djece; nadalje primjećuje da bi ti programi u idealnom slučaju trebali obuhvaćati gluhe uzore;
21. naglašava da se gluhim, gluhoslijepim i nagluhim učenicima i njihovim roditeljima mora omogućiti da nauče nacionalni ili regionalni znakovni jezik svog okruženja kroz predškolsku skrb i u školama²;
22. ističe da se moraju poduzeti mjere za priznavanje i promicanje jezičnog identiteta gluhe zajednice³;
23. poziva države članice da potiču učenje znakovnog jezika na isti način kao i stranih jezika;
24. ističe da kvalificirani tumači za znakovni jezik i nastavno osoblje koje poznaje znakovni jezik i osposobljeno da učinkovito radi u dvojezičnom uključujućem obrazovnom okruženju čine ključan dio akademskog uspjeha gluhe djece i mlađih odraslih osoba, što dugoročno dovodi do boljih obrazovnih rezultata i niže stope nezaposlenosti;
25. naglašava opće prisutan nedostatak dvojezičnih udžbenika za znakovni jezik i materijala za učenje u dostupnim formatima i na raznim jezicima;
26. traži da se gluhim, gluhoslijepim i nagluhim osoba zajamči načelo slobode kretanja unutar EU-a, osobito u kontekstu programa Erasmus+ i srodnih programa mobilnosti, tako da se sudionike nesrazmjerno ne opterećuje osiguravanjem prevođenja za vlastite potrebe;
27. pozdravlja pilot-projekt europske iskaznice za osobe s invaliditetom; žali što se zbog

¹ Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom (CRPD), članak 11.

² http://www.univie.ac.at/designbilingual/downloads/De-Sign_Bilingual_Findings.pdf

³ Opća napomena br. 4 Odbora UN-a za prava osoba s invaliditetom, CRPD/C/GC/4, dostupna na: <http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/CRPD/GC/RighttoEducation/CRPD-C-GC-4.doc>

izostanka prevođenja na znakovni jezik u sklopu projekta poput ovog znatno ograničava sloboda kretanja gluhih, gluhoslijepih i nagluših radnika i studenata unutar EU-a;

Institucije Europske unije

28. shvaća da institucije EU-a moraju biti primjer najbolje prakse kad je riječ o osiguranju razumne prilagodbe i pristupačnosti za svoje zaposlenike, izabrane dužnosnike i stažiste, a to uključuje i prevođenje na znakovni jezik;
29. pozdravlja činjenicu da institucije EU-a već povremeno omogućavaju pristupačnost javnih događaja i sastanaka odbora; smatra da podnaslovljavanje i pretvaranje govora u tekst treba smatrati alternativom, ali neophodnom mjerom kojom se jamči ravnopravnost naglušim osobama koje se ne koriste znakovnim jezikom te da je to relevantno i za zaposlenike institucija EU-a u smislu pružanja razumne prilagodbe u skladu s člankom 5. Direktive Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja;
30. uviđa da institucije EU-a raspolažu sustavom kojim se omogućuje prevođenje na znakovni jezik u svrhu pristupačnosti preko svojih službi za usmeno prevođenje; potiče institucije da se koriste takvim postojećim sustavima i onda kad svojim zaposlenicima i/ili izabranim dužnosnicima osiguravaju razumnju prilagodbu, čime se učinkovito smanjuje administrativno opterećenje pojedinca i institucija;
31. odlučno potiče institucije da tumačima za znakovni jezik službeno dodijele isti status kao i usmenim prevoditeljima u odnosu na usluge prevođenja koje nude institucijama i/ili njihovim zaposlenicima i imenovanim dužnosnicima, uključujući pristup tehnološkoj podršci, pripremnim materijalima i dokumentima;
32. potiče Eurostat da institucijama EU-a dostavlja statističke podatke o gluhih, gluhoslijepim i naglušim korisnicima znakovnog jezika kako bi mogle bolje definirati, provoditi i analizirati svoje politike za osobe s invaliditetom i jezične politike;
33. moli Službu Parlamenta za posjetitelje da se pobrine za potrebe gluhih, gluhoslijepih i nagluših posjetitelja tako da izravno omogućí pristup na nacionalnom ili regionalnom znakovnom jeziku i uslugama pretvaranja govora u tekst;
34. traži od institucija da u potpunosti provedu pilot projekt EU-a INSIGN, koji je odgovor na odluku Parlamenta od 10. – 13. prosinca 2012. o provedbi aplikacije i usluge za znakovni jezik u stvarnom vremenu, a čiji je cilj unapređenje komunikacije između gluhih i nagluših osoba i institucija EU-a¹;
35. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

¹ <http://www.eud.eu/projects/past-projects/insign-project/>